

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punctum Diff. 1. Proponuntur Implicantiae, quæ stant pro impossibilitate
Visionis Dei viribus creatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

DISPUTATIO VII.

De ipsa visione Dei.

Uid sit visio? An sit ipsamet species expressa creata? Est materia juris Philosophici: Diximus autem universaliter, quod omnis intellectio sit similitudo, seu species expressa objecti, quod etiam per experientiam quisque suam probat; Ergo idem dicendum de visione Dei: Quæ ipsa visio non beabit nos, ut quod; hoc enim spectat ad aliquid in creatum, sed ut quo, tanquam ratio applicans nobis beatificativum. Consultantur Animastici, & Philosophi morales, in hac parte: Pergenium est ad purè Theologica.

QUÆSTIO I.

De supernaturalitate Visionis.

Uid sit supernaturale tracto alibi. Nominè supernaturale breviter intelligitur illud, quod superat quamcunque actuatam, vel possibilem creatam Naturam: Quæritur ergo in præsentia: An omni possibili intellectui creato sit supernaturalis visio?

DIFFICULTAS I.

An omni intellectui, & creato, & creabili supernaturalis visio?

Possè esse alicui intellectui creato visionem connaturalem, & viribus ejus naturæ debentem, affirmant Major. & non negat Mol. Valentia. Rip. inclinante Arriaga d. 5. n. 39. Oppositum sentiunt alii gravissimi Auctores. *Sic*

Punctum Difficultatis I.

Impugnatur Implicantia, quæ stant pro impossibilitate visionis Dei viribus creatis.

IMPLICANTIA est: Implicat creatura natura sua impeccabilis: Sed si daretur creatura cui connaturalis foret Dei visio, hæc creatura esset connaturaliter impeccabilis: Ergo non potest: Major probatur Auct. SS. PP. Quia omnis creatura ex eo, quod sit ex nihilo, defectibilis est; si defectibilis, definere potest; si definere potest, amittere esse potest; si amittere esse potest, etiam illo malè uti potest, adeoque peccare. Rursus, si definere potest, alterari potest; adeoque peccare; quia peccare est alterari. Jam autem certum est creaturam videns Deum, esse impeccabilem naturaliter.

RESPONDETUR. Ex multis principiis hoc argumentum non esse demonstrativum: Nam optimis non demonstratur apud multos esse impossibilem creaturam, quæ naturæ suæ sit in-

defectibilis, idque ex suppositione, quod eam Deus creare velit, quæ suppositio utpote consequens, non minuit per illos Deo libertatem & dominium, quidquid sit de veritate hujus sententiæ; de qua in materia de Angelis.

Rursus pone creaturam illam esse defectibilem physice, unde de hoc quod malè possit uti suo esse in ordinè morali, alterarique moraliter? Item, Minor non probatur, nec aliunde probari potest, quàm quod cum assensu dissensus, cum amore odium stare non possint, quorum utrumque non demonstratur, ut vidimus alias; minusque adhuc demonstratur, si ponatur, quod posita visione, possit necdum sequi amor beatificus.

Rursus si tanti æstimandum est argumentum Majoris, quod infra ponetur, illud proportionally hinc applicari posset, quod scilicet complexum ex lumine gloriæ & intellectu sit tale, ut ei impossibile sit peccatum; & tamen illud complexum est finitum; Ergo positione alicujus substantiæ creatæ poterit æquari.

Denique cum libertas sit duplex, quædam contrarietatis, quædam contradictionis, cur non erit possibilis creatura seipsa essentialiter determinata nonnisi ad alterutrum è bonis eligendum? licet nunquam possit eligere malum, qualem libertatem agnoscimus in Deo, & in Christo D.

2. **I**MPLICANTIA est, quam sic proponit Cardinalis Palavicinus apud Avancinum. Omnis creatura rationalis suppte conditione est serva Dei, atq; adeo non potest esse amica & filia Dei adoptiva ex proprio jure; sed tantum per elevationem & favorem: Quis enim dicat eum servum qui habet jus adversus Dominum, ut tractetur ab eo tanquam amicus & filius? Si autem creaturæ debetur gratia, aut visio absq; elevatione, esset ex proprio jure amica, & filia adoptiva Dei.

RESPONDERI potest, quod quamvis habeatur gratia supernaturalis & visio beata, nec dum adhuc creatura desinit esse creatura, atq; adeo habere rationem servi. Quod inde sequitur, quia jus illud ad tractari per modum amici, & filii, est jus subditum quoad esse actuale divine ordinationi, sine qua non posset actu esse, ita idem fieret in præsentia: Et sicut Deus non potest facere, ne Petrus sit animal rationale, nihilominus in hoc quod est animal rationale est servus Dei, quia dependet essentialiter titulo creaturæ à Deo: Et sicut Grandes in Hispania, qui habent jus loquendi cum Rege recto capite, non hoc ipso desinunt esse subditi; quia hoc ipsum jus habent collatum à Rege, ita & in præsentia.

Dein-

Deinde respectu talis creaturæ haberet adhuc Deus jus subtrahendi sui concursus, etiam servato jure illius creaturæ; ad eum modum, quo est naturale homini præsentem socium de die videre; & tamen Deus ad hanc visionem potest subtrahere suum concursum.

Addit & bene Arriaga, sicut servus in moribus potest bene intueri Dominum, nec desineret esse servus; sic & creatura intueri potest naturaliter Deum, nec tamen rationem servi amittere. Deinde datur naturalis capacitas amicitia naturalis cum Deo, fundata in ipsa conditione naturæ; neque enim amicitia definitur per similitudinem, sed per mutuum amorem personarum rationalium; nec tamen illa amicitia eximit creaturam à ratione servi; ita nec eximeret in præsentia.

Idem mediis terminis sic proponitur à Martinon ex Ripalda, tribuente eum Ludovico de Torrez. Oportet omnes beatos esse Dei filios; Ergo vel adoptione, vel naturâ; jam autem creatura, quæ connaturaliter posset videre Deum, nec esset Filius Dei naturalis; quia non esset ejusdem naturæ cum Deo, nec esset filius adoptivus, quia ex intrinsicis principiis illud haberet; & tamen adoptio est ex beneficentia & indulgentia acceptantis, & jus ad hæreditatem conferentis.

RESPONDETUR. Quod ratio visionis, & ratio filii Dei per gratiam, non necessario connectantur, de quo etiam actum in materia de Pœnitentia.

Deinde posito quod necessario secum connectantur visio & gratia, dici posset illum naturâ suâ esse beatum, & naturâ suâ esse filium Dei, non quia ejusdem substantiæ & naturæ foret cum Deo; sed quia natura illius condistincta à Deo, identificat sibi exigentiam qualitatis supernaturalis constituentis in esse filii Dei: Esset autem adoptivus filius; quia non esset ejusdem naturæ cum Deo, & per miraculum posset Deus impedire positionem illius qualitatis. Deinde esset filius adoptivus ratione liberæ ex nihilo productionis, & adoptionis in statum existentialem.

Rursus posito quod visio traheret secum necessario titulum filiationis, negari posset Major, quod scilicet omnis filius sit, vel naturalis, vel adoptivus, eò quod divisio procedat non nisi de filiis, qui de facto dantur; de facto enim datur Christus D. filius per naturam, & fideles filii per gratiam: Sed non procedit Major de filio possibili, qualis esset hic, cui connaturalis foret visio & gratia.

Idem sic aliter proponitur apud Rip. & Mart. Implicat substantia creata continens propriâ, & principali virtute gratiam justificantem. Tum quia Scriptura dicit solum Deum esse bonum. Tum quia SS. PP. probant Spiritum S. non esse creaturam, quia ut sit bonus, benefactor

non indiget. Tum quia gratia justificans, est participatio naturæ divinæ; Participatio autem naturæ divinæ continetur in sola natura divina ut causâ principali; nam natura inferior non potest principaliter continere participationem superioris. Tum quia aliâ etiam alios justificare posset, quia eâdem virtute, quâ ignis producit in se calorem, producit etiam in aliis: Si autem creatura posset justificare alias, hoc ipso Deus esset ex Aug. l. i. de Pecc. Mer. cap. 14. *Quisquis ausus fuerit dicere: Justifico te, consequens est, ut dicat etiam: Crede in me.* Sed si daretur creatura, quæ naturaliter posset videre Deum, hoc ipso contineret propriâ & principali virtute gratiam; Ergo.

RESPONDETUR. Inprimis Minorem non demonstrari: Et sicut in Physicis aliud est videre Patrem, & aliud esse filium; ita & in præsentia, & cum alia esset forma visio, & alia forma gratia, posset inter se separari. De facto etiam stat in nobis filiatio sine visione: Ergo apparet, non esse necessariam sequelam, si cui creaturæ sit connaturalis visio, fore connaturalem gratiam & filiationem Dei.

Sed insuper Major etiam non demonstratur. Scriptura dicit, solum Deum esse bonum bonitate per essentiam: Et sicut bonitas divina naturalis, non exigit, ne creaturæ dicantur bonæ naturaliter; sic nec bonitas illa, hoc est sanctitas, exigit, ne creaturæ dicantur sanctæ ex exigentia suæ naturæ: Distingueretur nihilominus illa bonitas & sanctitas à bonitate Dei, & Spiritus S. quia esset bonitas quæ pro statu existentia suæ, penderet à libertate Dei, diciturque ab alietatem in natura, quam non dicit Deus.

Porro illa participatio non deberetur naturæ tanquam causæ principali, quia non magis illi deberetur illa sanctitas, quam deberetur ipsum esse, & tamen ipsum esse debetur Deo, tanquam causæ principali.

Denique quamvis natura inferior, non possit continere participationem naturæ superioris principaliter, hoc est excellentiori modo, secundum quam phrasin, principale analogatum dicitur esse præcipuum, & excellentius in illo genere; potest tamen continere principaliter in isto sensu, hoc est ex vi suæ naturæ & principiorum intrinsicorum.

Nec inde sequetur quod alios justificare posset illa creatura; nam omnes perfectiones nostras quas physicè emanativè producimus in nobis, non possumus producere in aliis. Quando autem ignis producit calorem etiam in alio, id inde proficiscitur; quia habet à natura sua, ordinatâ accidentia ad inductionem suæ formæ, & vim disponendi sibi materiam; talis autem imaginationis nullum esset fundamentum, in dicta substantia. Et sicut malum argumentum est: Ignis generat alium ignem; Ergo & Adamas generabit alium Adamantem; sic etiam in præ-

presenti. Porro, quod hæc substantia generet, alia non generet, colligi id potest nonnisi à posteriori: ex quo inferimus, talem esse conditionem illius naturæ: tale autem quidquam à posteriori non haberetur de illa natura, præcipue cum dicat Augustinus, Justificationem ad Deum spectare solum. Quod autem Justificationem per modum satisfactionis illi substantiæ convenire non posset, suppono ex materia de In-
armatione.

Idem. Sic proponitur. Naturalibus viribus non potest quisquam disponere se ad visionem, ut definiunt Pontifices contra Bajum, & Tind. Sect. 6. c. 16. Ergo nec naturalibus viribus poterit videri Deus: nam minus est se disponere ad visionem, quam videre.

RESPONDETUR. Antecedens verum esse de præsentium rerum ordine, & de præsentibus substantiis, ad quod solum attendebant PP. & Concilia: hic autem quaeritur demonstratio, non auctoritas. Consequentia etiam non est manifesta: quia laboriosior est productio caloris in ligno, quam inductio formæ ignis in lignum dispositum.

1. IMPLICANTIA est. Quia Deus nulli tenetur speciem suam infundere. Rursum, quia multa sunt, quæ videntur in Deo, quorum species est simpliciter supernaturalis v. g. futurorum actuum Dei liberorum, quos solus Spiritus Dei format.

RESPONDERI potest, quod Deus pro præsentium rerum ordine nemini teneatur infundere sui speciem, vel per seipsum concurrere ad sui visionem; non implicat autem teneri ad hoc in futurorum ordine ex suppositione, quod talem creaturam velit ponere.

Immo ut ante etiam dictum est, multa nobis sunt connaturalia ad quæ Deus non tenetur nos præstare suum concursum, præcipue verò actus Dei liberorum & futura ab illis pendentia: si enim alia creaturæ rationales habent jus liberi, quod est bonum naturæ intellectus; multo magis competit istud jus Deo, ut illo in-
tento, nemo noscat eosdem.

4. IMPLICANTIA est, quæ utitur Esparza. 1. Humanæ naturæ ex se præcisè non debet cognitio ulla perfectior, quam comprehensio sui, sed visio Dei immediata, est cognitio perfectior, quam comprehensio naturæ humanæ; nam per illam plures perfectiones attinentur, quæ nullo modo sunt communes hominibus cum Deo, redditque illa visio hominem impeccabilem, perfecte felicem, quod non competit comprehensioni sui.

RESPONDETUR. Comprehensionem secundum speciem cognitionis dividendam hoc genus, quod est cognitio, esse perfectiorem, quam quæcunque alia notitia; sed nego, quod comprehensio secundum terminos notitiæ speciei, sit cognitio perfectissima.

Quando autem dicit, quod habenti visionem Dei debeatur perfecta amicitia cum Deo, de hoc supra dictum est: Et sicut in ordine naturali non est homo ita contemptibilis creatura, ne sit dignus in ordine naturæ, amicitia Dei; sic nec erit indignus amicitia in ordine supernaturali, si hoc aliunde non probatur: Quæ amicitia non orietur ex aliqua indigentia, quam haberet Deus respectu hominis, nec ex similitudine in entitate, sed ex amore mutuo: Et sicut infinita distantia in ordine naturali, itemque in ordine supernaturali etiam positâ elevatione non obstat amicitia; sic nec in præsentibus: Et licet Deus non possit odisse ea, quæ fecit, licet ea possit odisse creatura, quæ non semper in suo amore vel odio dictamen rectæ rationis sequitur; ita & in præsentibus; quod autem de facto non do-
leamus de negata nobis hæc & nunc beatitudine, hoc inde provenit; quia nobis non est connaturalis.

Punctum Difficul-

tatis 2.

Proponitur Implicantia ex principis Thomisticis.

VERBA sunt S. Thom. hic a. 4. in corpore: *Cognitio contingit secundum quod cognitum est in cognoscente; cognitum autem est in cognoscente secundum modum cognoscentis: Unde cuilibet cognoscentis cognitio, est secundum modum sue nature: Si igitur modus essendi alicujus rei cognita excedat modum naturæ cognoscentis, oportet quod cognitio illius rei, sit supra naturam illius cognoscentis.* Huc usque S. Doctor, ex quo loco antequam formetur argumentum. P. Laurentius Pillarski, & P. Venceslaus Darowski

SUPPONUNT 1. Quod de ratione cognoscitivi, sit, quod cognoscens possit fieri alia, ut loquitur Arist. 3. de An. t. 37. fit autem alia remota per susceptionem speciei impressæ, quæ causat cognitionem objecti, & fit alia proxima, per efformationem speciei expressæ, quæ est similitudo formalis objecti, hoc est, intentionaliter continens ea prædicata, quæ objectum in quantum attractum mente, physicè in se habet: Ad eum modum quo expressio sigilli, seu sigillum expressum, continet in se ea lineamenta, quæ habet ipsum sigillum, quod est prototypum illius expressionis factæ; quia verò hæc expressio non solum in sui productione, pender ab anima noscente, sed etiam in sui receptione, fit ut inter ipsam potentiam cognoscentem, & ipsum objectum, prout stat in esse representato, deberet intercedere proportio: Quare objectum spirituale receptum in potentia immersa materiæ, debet induere modum essendi materiale, adeoque & objectum quod est actus purus receptum in subjecto immenso potentialitati, ut se conformet naturali modo essendi intellectus creati, induit

R

induit

R. P.
H. MŁOD
ANOWSKI
Bm. de. Z.
D. VI